

ZADRUGAR

Glasiló „Nabavljalne zadrúge uslužbencev drž. železnic v Sloveniji“ v Ljubljani VII

Izhaja vsakega prvega v mesecu. = Naročnina letno za nečlane Din 18.—. = Posamezna številka stane Din 1:50. = Dopisi in reklamacije naj se pošiljajo na upravni odbor N. Z. U. D. Ž. Ljubljana VII.

*Vsem članom zadrugarjem želi vesele božične
praznike in srečno novo leto*

Upravni odbor

V bodočnost.

Pravilno je, da ob novem letu pregledamo račune, potegnemo črto in napravimo bilanco pretečenega leta. Ta nam pokaže, kako smo v pretečenem letu gospodarili in kakšen je uspeh našega gospodarstva.

Še bolj potrebno pa je, da se ob novem letu ozremo v bodočnost, da napravimo načrt za bodoče leto.

Ker je zadrúžništvo organizacija gospodarstva, ki sloni na načelih vzajemnosti in samopomoči, je potrebno najprej ugotoviti, ali smo v preteklem letu grešili proti tem osnovnim načelom zadrúžništva.

Lahko trdimo, da je bila v preteklem letu ena naših glavnih hib: pomanjkanje zadrúžne discipline zadrugarjev.

Ker pod zadrúžno disciplino razumemo celokupnost vseh dolžnosti, ki jih ima član do svoje zadrúge, pomeni, da izpolnjuj vsak član vse dolžnosti napram zadrugi, ako se hoče imenovati zaveden zadrugar.

Zadrúžni zavesti škoduje največ sebičnost poedincev, ker takoj gre nabavljati svoje potrebščine k trgovcu, kakor hitro se zgodi slučaj, da je tam kako blago za nekaj par cenejše kakor v zadrugi.

Da govorimo popolnoma odkrito in brez olepšavanj. Izdajstvo je to v mnogih slučajih, kar delajo nekateri člani napram svoji zadrugi, in ne samo kratkovidnost in zaslepljenost.

Izdajstvo, storjeno radi navideznega dobička ali preprižnega lica trgovca ali užaljenega ponosa, se nikakor ne more imenovati zadrúžno zavednost ali zadrúžno discipliniranost.

Kolikokrat dobimo na vprašanje, kje si nabavljal svoje potrebščine, odgovor — v aprovizaciji.

V kaki aprovizaciji? Ja no, v železniški, vendar saj je končno vseeno, saj imajo tam isto ceno kakor v zadrugi, če so pa dražji, pa itak nakupim v zadrugi.

To bi nikakor ne smelo biti, ter moramo skrbeti, da v bodoče ne bo tako razumevanje kvarilo razmaha naše, hvala Bogu, vzlic temu dobro procvitajoče zadrúge.

V resnici moramo gledati bolj na moralni, kakor pa na gmotni napredek.

Pomislimo moramo, da je zadruga naša in nikogar družega. Kar storimo za zadrugo, storimo za se.

Moralni prepoved bo učinkovitejša uplival na stabilnost zadrúžnega razmaha, kakor pa gola gmotna korist. Gmotna korist se valja po zelo opolzkih tleh, ako ni moralno z dobro zadrúžno disciplino prožeto članstvo na svojem mestu in na straži proti vsem prikritim in neprikritim sovražnikom zadrúžništva.

Moč vsake organizacije leži v zavesti in disciplini članstva, tisočkrat bolj se ta moč potrebuje v zadrúžništvu.

Roka roko umiva, obe pa obraz, pravi star slovenski pregovor. Nazorno je v tem pregovoru izraženo načelo vzajemnosti in vzajemne pomoči.

Beda ne počiva nikdar in gre neprestano okoli.

Zato pa naj bo za novo leto naš trden sklep, da se hočemo v bodočem letu, bolj kakor doslej držati zadrúžne discipline, da hočemo v tem oziru postati pravi zavedni in požrtvovalni zadrugarji.

S tem sklepom stopamo v novo leto, v novo dobo, v dobo, ki naj prinese zadrúžnemu pokretu novih uspehov in novih bojevnikov, za osvobodjenje in moralno prerodenje zatiranih, teptanih in zapostavljenih po gospodarskih izžemalcih.

Blagoslov naj spremlja zadrúžno delo v bodočnosti, v korist poedincev in z njimi v korist celokupni družbi.

Pravica in dolžnost.

Človek razvija lahko svoje zmožnosti edino le v družbi in edino le v družbi lahko zadosti svojim potrebam.

Zato pa mora svoje pravice izvrševati le upoštevajoč koristi družbe.

Sleherni poedinec se mora zavedati svoje odvisnosti do drugih in do družbe.

Da dosežemo take poedince, je treba pregnati iz njihovih sre individualistično mišljenje in zavest, da so sami iz sebe postali to, kar so in da ni samo njihova sposobnost in zmožnost plod doseženih uspehov.

Izobraženec mora doumeti, da se je mogel izobraziti le v družbi, ki sama stoji na primerni kulturni stopnji.

Če se bogataš baha, da je njegovo imetje nastalo le vsled njegove pridnosti, varčnosti in razumnosti, mu je treba dopovedati, da bi vsa njegova pridnost, varčnost in razum donašale prav malo haska, ako ne bi živel v družbi, ako ne bi mogel v svoje namene vpreči tujih delovnih moči, ako ne bi imel nikogar, ki bi mu pomagal jačiti njegove telesne in duševne moči.

Človek si zamore pridobiti učenost in bogastvo le v družbi, v kateri živi, ter je zato dolžan v vsem svojem delovanju upoštevati družabne koristi, ter ne sme iskati osebnih ugodnosti in koristi, ki bi šle na škodo družbe.

Pravice in dolžnosti vseh ljudi so bistveno enake, napram bližnjemu in napram družbi.

Ker imamo vsi enako pravico živeti človeku dostojno in vredno življenje, velja tudi za vse enaka dolžnost — ljubezen do bližnjega.

Človek se loči od človeka edino po svoji naravni, telesni in duševni sposobnosti. Ako se tak človek povzpne do višje stopnje in se poslužuje iz te stopnje izviraajočih pravic, tedaj so v tem primeru tudi njegove dolžnosti do družbe večje. To naj velja zlasti za one, ki so mnjenja, da so poklicani zavzemati med ljudstvom uplivna in vodilna mesta.

Nihče ne sme biti poklican, da zasede prvo mesto v družbi, ne da bi izpolnjeval dolžnosti, ki mu je naložena in ne da bi uporabil vse svoje sposobnosti v prid družbe.

Kdor ima v družbi več pravic mora imeti sorazmerno tudi več dolžnosti.

Kdor pa ne dela ničesar produktivnega ali socialno koristnega, ta naj nima nikakih pravic do katerekoli stvari, za katero je njegov bližnji žrtvoval le trohico dela in truda.

Naša hranilnica.

Naša zadružna denarna ustanova, naš železničarski hranilni in posojilni zavod si veselo in vedno uspešneje utira pot skozi naše predsodkov in malodušnosti polne železničarske vrste. Premagal je v splošnem porodne težave in že z dosedanjim kratkotrajnim delom pokazal, da ni mrtvo-rojeno dete, temveč življenja in razvoja zmožna, železničarjem pa kot vsakdanji kruh potrebna ustanova.

Kako stojimo?

Bliža se čas prvega letnega računskega zaključka. Pravzaprav bo to polletni zaključek, ker je zavod začel z rednim poslovanjem šele v maju. Kakšen bo uspeh tega zaključka, je danes sicer težko v številkah točno ugotoviti, toliko pa je gotovo, da bo ta uspeh iznenadil tudi največje črnogledneže. Slovenski železničarji imajo že danes preko Din 200.000.— v tem zavodu naloženega denarja. Je to svota, sestavljena iz tisoč in tisoč majhnih zneskov, ki jih je železničar takorekoč ukradel svojim bornim prejemkom v skrbi za tiste dni, ko bodo morda razmere terjale za kritje nepredvidenih izdatkov več, kot zmore plača. Postavka hranilnih vlog je znamenje visoke morale in resnega gospodarskega mišljenja, ki kljub povsem nenaravnim gmotnim prilikam med železničarji ni utonilo v črnem obupu in malosrčnosti. Prav isto govori visoko (za tako kratko dobo gotovo visoko) število članov in vplačanih deležev. V številu članstva in višini vplačanih deležev tiči moč in ugled zavoda, ki se naslanja na omejeno jamstvo svojega članstva. Bolj žalostna pa je slika, ki nam jo nudi knjiga posojil. Posojila so sicer za naš zavod pravzaprav edini vir dobička, a zavod se tega vira doslej ni posluževal na način, ki je lasten neki podobni ustanovi v Sloveniji, temveč je skušal pomagati na čim najbolj cenjen način, tako da največkrat niti lastnih stroškov ni kril. Je pa postavka izdanih posojil večja od prejetih hranilnih vlog in v tem je vsa tragika železničarskih razmer. Če pomislimo, da zavod dovoljuje posojila le onim, ki potrebo posojila brezpogojno dokažejo (in seveda nudijo tudi absolutno varno jamstvo), a je postavka posojil vseeno tako visoka, potem je to pač znak, da je gmotno stanje železničarja danes v kričnem razmerju z zahtevami socialne pravičnosti.

Socialno poslanstvo hranilnice.

Mogoče je sicer, da obstojajo učinkovitejša sredstva za ozdravljenje socialnih krivic, kakor pa jih nudi zadružništvo, a ni dvoma, da je zadružništvo s svojim demokratičnim načinom organizacije, s svojim vsako špekulacijo izključujčim poslovanjem važen socialni činitelj. In to hoče biti naša hranilnica na celi črti in z vso doslednostjo. Štednja je nedvomno osnova gmotne sreče. Naša hranilnica je organizirala štednjo s posebno ljubeznijo in je poiskla vsa možna sredstva, da štednjo omogoči in olajša. Roko v roki z Nabavljhalno zadrugo bo tudi poslej zgrabila vsako možnost, ki nam le kakorkoli omogočuje zmanjšati naše vsakdanje potrebe in višati kupček za prilike, ki nas nepripravljene lahko spremene v berače.

Posebno očitvidno pa je socialno poslanstvo našega zavoda v posojilih. Znatno je danes že število onih, ki z iskreno hvalečnostjo zro v našem zavodu rešitelja iz poloma. Tu bolezen, tam smrt, drugje zopet stari dolgovi in izžemanje potom brezvestnih upnikov, vse to je turobna pesem, ki jo je naš zavod doslej že v veliko slučajih spremenil v radost. Ni ga med nami, ki bi mogel reči, da morda ne pride dan, ko bo potreboval prijateljske pomoči in nesebičnega razumevanja svoje nesreče. Naš zavod je doslej bil tak prijatelj in samo na nas železničarjih je, da vrednost tega njegovega poslanstva prav cenimo in se temu socialnemu delu brez sebičnih namenov posvetimo.

Naše zlo.

Vsaka idejna stvar ima svoje nasprotnike ali vsaj svoje težave. Ne zato, ker jih morda mora imeti, temveč zato, ker je mi slabi ljudje mnogokrat nočemo razumeti. Naša hranilnica doslej ne more reči, da ne bi bili železničarji v obče pravično gledali na njeno hotenje. A to ni dovolj. Skrivnost uspeha je v slogi in ljubezni vseh, prav vseh, pa naj je eden preprost delavec ali pa na odgovornem mestu poveljujoči uradnik. Če danes meni ni treba hranilnice, jo v istem trenutku rabi sto mojih stanovskih tovarišev. Karkoli bom tedaj za hranilnico storil, sicer meni same morda ne bo nosilo bogvekeake koristi, a mojim tovarišem bo v dobro. Tako mišljenje je plemenito, v resnici socialno in krščansko. Naše zlo je, da se ne moremo znebiti gotovih nečednih lastnosti in da zato v svoji kratkovidnosti in sebičnosti mnogokrat vržemo kamen (morda celo gnoj) na ono, kar bi moralo biti predmet naše ljubezni.

Ali je tako ali ne? Pozabili smo že skoro, da smo bili kdaj tudi tkzv. južni železničarji. Danes smo vsi v službi ene in

iste države, enako slabo plačani in istim neugodnostim izpostavljeni. In vendar (kakšen smisel za Boga naj ima to?) mislijo nekateri, da je treba vzdrževati bedasto tradicijo in govoriti o južnih ter državnih železničarjih. V načelstvu naše hranilnice delajo eni kot drugi v neskaljeni slogi in prožeti istega globokega prepričanja, da je naša rešitev edino v vzajemni samopomoči vseh železničarjev. Pometimo že vendar s takimi zarjavelimi sredstvi razdvajanja!

Naše zlo pa je tudi v občem pomanjkanju samozvesti in vere, da je res naše in nam v srečo le ono, kar si priborimo sami, kar zgradi naša lastna pridnost. Ali res ni mogoče uvideti, da lovi le meglo, kdor misli in pričakuje, da se bodo zboljšale razmere, v katerih znamo povedati le slabo, vsled dela in dobre volje onih, ki stoje izven železničarskih vrst? V nas je ključ do ozdravljenja, v naši borbenosti in v našem veselju do življenja.

Hranilnica naj bo ona šola, v kateri se učimo zdravega zadružništva, ki mu bodi načelo: Vsi za enega, eden za vse, a vse z ljubeznijo, pravičnim razumevanjem in iskreno besedo!

Naša dolžnost.

To mišljenje mora med nami postati vsesplošno. Zato ga je treba propagirati. Naj vedo oni, ki so po svojih zmognostih preje prišli do jasnosti glede potrebe našega zadružnega denarnega zavoda, da je njihova stanovska in socialna dolžnost, da delujejo med svojimi tovariši z besedo in dejanjem v prid temu zavodu. Nevednost je mati bede in odgovornost za to nevednost bo padla na vse, ki so bili poklicani na delo.

Naša dolžnost v polnem pomenu te besede je, da ne odnehamo, dokler ni slednji železničar član našega Železničarskega in posojilnega zavoda. Lastno bedo lajšajmo z lastno pridnostjo in ne beračimo za pomoč nikjer. Drugje nam bodo dali mesto dinarja vinar in z vinarjem ponižanje in zasmeh. Bratska zajednica naj bo za vsakega železničarja njegova hranilnica in njegova prodajna zadruga!

Socialna pravičnost.

Stanovanje je važen činitelj človekovega telesnega blagostanja, ki ima zelo velik upliv na njegov telesni in duševni razvoj.

Svetlo, snažno, suho in prostorno stanovanje s primerno lično opravo, ni luksus, marveč nujna potreba za udobno življenje. V beznicah, zaduhlih luknjah, se človek ne more počutiti doma, ter je dru-

žini, ki je pahnjena v taka stanovanja že v naprej utisnjen pečat bede in gorja.

V tem oziru greše merodajni činitelji in večkrat tudi prizadeti, ki mislijo, da je popolnoma v redu, če stanuje mnogoštevilna delavska rodbina v podstrešjih v enem ali dveh tesnih prostorih, ali pa v podzemeljskih prostorih, kjer morajo na večer razprostrti svoje postelje po tleh, kjer ni toliko prostora, da bi imel vsaj vsak odrasli svojo lastno posteljo.

V zaostalosti pojmovanja merodajnih činiteljev o upravičenih potrebah v tem pogledu, je tudi dejstvo, da se jim zdi popolnoma naravno, da stanujejo delavci in njihove vrste ljudje v posebnih, od prometa bolj skritih predmestjih, ki nosijo že na zunaj očitne znake, da stanuje v njih četrti nižji stan.

To nazivanje imenujemo po pravici socialno krivično, tembolj, ker se okorišča od delavskih pridnih rok, ne da bi istčasno vsaj trohico socialnega čustvovanja žrtvovali za njih življenju primeren obstoj in razvoj.

Ker tvori jedro naroda po veliki večini ravno delavski razred, bi bilo tembolj upravičeno pričakovanje, da bi se stanovanjski politiki posvetilo nekoliko večjo pažnjo, kakor se jo posveča sedaj.

Samopomoč je jako lepa vzajemna čednost, ki se jo pa vspričo uboštva, ki ga delavski razred prenaša, med katerega po pravici štejemo tudi železniški stan, ne dá uspešno uveljaviti, ker je potreba po zdravih stanovanjih tako nujna, da jo še tako velika požrtvovalnost delavstva brez tuje pomoči ne more izvršiti.

Ta tuja pomoč bi bila v zvezi s člankom v zadnji številki »Naši domači denarni zavodi«.

Vendar pa ta pomoč ni mišljena kot končen in edini izhod iz te stanovanjske kalamitete, v kateri danes živimo, marveč smatramo slej ko prej za edinega rešilnega činitelja državno upravo, ki bi mogla s socialno pravično stanovanjsko zakonodajo in z doslednim izvajanjem odpraviti vse hiše, ki delavski razred danes tarejo zgolj iz nerazumevanja in podcenjevanja iste uprave.

Imamo sicer stanovanjski zakon, ki je v bistvu krivičen, tako za hišne gospodarje, kakor za stanoiskalce, ki stanovanjski problem napravlja še bolj kompliciran, kakor je in ki po našem skromnem mnenju ni ničesar drugega, kakor institut za prodajanje kolkov in plačevanje različnih državnih stanovanjskih in advokatskih taks.

Ako bi vsaj vse te plačane takse in kolki šli v celoti v korist omiljenja stanovanjske bede, bi v vsakem večjem kraju bilo sezidanih še par prav čednih družinskih hišic.

Nekaj bi le bilo in boljše kot nič.

Država sicer res ni ustvarila stanovanjske bede, marveč je le posledica poveljnih razmer, vendar pa smelo trdimo, da država te bede vsaj pri nas v Sloveniji ni skušala omiliti, pač pa jo je s svojo neznosno in nesocialno politiko še povečala.

Skrajni čas je, da krene notranja socialna politika v drugo smer, v smer socialne pravičnosti, da bo vsaj en del od tega, kar je doslej učinila za koristi posedujočih slojev, usmerila v bodoče v korist nižjega človeka delavca in nižjega državnega nastavljenca.

Imamo razredno loterijo, od katere čisti dobiček gre za pospeševanje kmetijstva in obrti in ki znaša prav čedne milijone.

Ali bi ne bilo mogoče, da bi se čisti dobiček bodočega leta uporabil za zidavo hiš državnim nastavljencom ali pa za brezobrestne ali vsaj nizke obrestne kredite, raznim stavbnim zadrugam, ki so si nadele hvaležno nalogo, zidati eno in dvodružinske hišice za male ljudi, pa jim primanjuje potrebnega cenenega kapitala.

Sicer je treba za tako akcijo spremembo zakona o razredni loteriji, ter smo mnjenja, da je to pri količkaj socialni čutečnosti narodnih poslancev izvršljivo. Ta predlog je pa upravičljiv tudi vsled dejstva, da velik del čistega dobička razredne loterije prihaja tudi iz rok delavskih slojev.

Vspričo razpoloženja, ki vlada danes v tem oziru med merodajnimi činitelji je malo upanja, da se bi okrenilo omiljenje stanovanjske bede v socialno pravičnejšo smer, vendar pa mislimo, da je klic po od pomoči danes tembolj na mestu, ker ako se že dela preorijentacija naše države na zunaj, mora biti logična posledica preorijentacija tudi na znotraj.

Zato kličemo: Vlada naj socialna pravičnost!

Voditelji zadrug.

Pod tem naslovom prinaša »Narodni Gospodar« št. 10 prav lep članek, ki je vreden, da ga v izvlečku prinašamo tudi mi. Pišec trdi, da se preizkušene resnice kaj rade pozabijo in da jih je zato treba večkrat poklicati v spomin zadrugnim voditeljem, ker na njih sloni cela zadruga stavba.

Odborniki se morajo zavedati svoje velike odgovornosti, ker so odgovorni za vse, kar v zadrugi napravijo.

Odgovorni so predvsem samemu sebi, ker ne jamčijo samo toliko, kolikor vsak član zadruge, nego sega njih jamstvo daleč preko te meje.

Odbornike ne sme odvracati od slabega poslovanja samo lastna škoda, marveč jih mora voditi pri tem nekaj višjega. Odbor-

niki morajo uživati zaupanje članstva, da pa to dosežejo se morajo izkazati biti vredni tega zaupanja.

Lahko se pač pripeti izguba še pri tako vestnem poslovanju, toda za tako izgubo načelstvo ne more biti odgovorno.

Načelstvo in nadzorstvo skupaj se morata pač zavedati velike odgovornosti, napram celokupnemu zadrugništvu.

Zadrugništvo ima precej neprijateljev, ki takoj porabijo priliko, da udarijo po njemu.

Brez zadrugništva se danes ne da več izhajati.

Zato morajo biti danes na vodstvu zadruga značajnejši in najvestnejši možje, ki morajo biti prepričani, da njih čast zahteva točno izpolnjevanje sprejetih dolžnosti.

Na vodstvu zadrug se ne potrebuje moč, katerih delo bi obstajalo samo v podpisovanju in v tem, da ob priliki občnega zbora sede pri načelstveni mizi.

Treba je zadrugi moč, ki v naprej vedo, kaj jih čaka, ki v prid zadruga zastavijo svoje znanje, svoje skušnje in svoj ugled.

Uspehi zadrugništva kažejo, da imamo takih mož, potrebno pa je, da bi jih prišlo v zadrugo še več.

V zadrugi se ne bi smela nikdar poznati besedica »jaz«, marveč le besedica »mi«.

Nes pameten je oni, ki se pusti voliti v vodstvo zadruga le radi časti in pohvale od strani članov, ker najlepšo nagrado za svoje delo dobi vsakdo v lastni zavesti.

Človek ni nikdar dovolj previden, velja v zasebnem življenju, toliko bolj velja to v zadrugništvu.

Ne priporoča se zadrugam konservativnost, noče se jim odvzeti gibčnosti, priporoča se pa le previdnost in zopet previdnost.

Vsestranska previdnost se pa nikdar ne sme umakniti dobrosrčnosti, navdušenju za prosveto i. t. d.

Vsaka neprevidnost se maščuje in le srečnim slučajem se je zahvaliti, če se ena ali druga neprevidnost ni vedno maščevala.

Tako »Narodni gospodar«. K tem izvajanjem nimamo ničesar pripomniti in ničesar oporekati.

Resnica je hčerka božja, le oni, ki ji gleda naravnost v obraz se ne prevara. Kdor upošteva lastne zmote in napake, ta bo vedno dober voditelj zadrugništva.

Zadrugništvo je druga armada, ki zbojuje slej ali prej svojo končno zmago, in le od pametnega in poštenega vodstva odvisi tempo, s katerim pridemo do cilja.

Poleg vodstva zadrug pa je potrebno še bolj, da so teh lastnosti prežeti tudi zadrugniki, ki si bodo volili svoje vodstvo

objektivno, ne po obrazu, marveč po sposobnostih.

Delajmo vsi v tem pravcu, ako hočemo nekoč zmagati!

Praktičen nasvet.

Delo ob zimskih večerih.

Katera žena ne zna pletiti? Vsaka zna! In katera ne bi rada naredila hčerki ali sinu izdatno božično darilo, ki bi veliko izgledalo in malo veljalo? Gotovo vsaka!

Kdo ne pozna lepe, trpežne in čedne pletene odeje za poletni čas? Zgotovi se lahko v vsaki poljubni velikosti, najsibo za otročjo posteljico ali normalne postelje. Take pletene odeje so osobito priporočljive, ker se lahko perejo.

Njih prozornost dopušča zraku dostop do telesa, a ker so voljne, se tudi prijetno prilagodijo telesu. Drage šepane odeje, katere ravno v poletnem času vsled potu, muh, vednega predevanja itd. zelo trpijo, lahko ohranite lepe in čedne za zimo. — Dobro prezračene in nepokvarjene vas bodo v jeseni zopet razveselile.

Pletena odeja za normalno posteljo vas bo veljala, ako jo sami naredite Din 120.—, otročja Din 60.—. Da bi se pletla v celem kosu ali progah, ne svetujem, ker je delo pretežno za roke. Najpraktičnejše je, ako jih pletete sestavljene iz samih pravokotov. Pletete jih vedno na lice in obrobite z navadnim lukničastim, kvačkanim robom. Pletivo je prijetno, ker se vsak čas lahko odloži in če pritegnete k delu še otroke, katerim je sicer pletenje danes še španska vas, imate tako odejo kar hitro gotovo! Trud bo poplačan! — Poskusite!

Naša zadruga sicer kakor vidimo, še nima vpeljanega bombaža, katerega rabite. Ako bo povpraševanje, ga gotovo upelje.

Materijal: 20 zvitkov tržiškega bombaža, beljenega št. 6, dve precej debeli pletilki.

Navodilo: Za en pravokotnik nasnuj narahlo 58 pentelj in pleti sem in nazaj idoč toliko časa, da boš imela natančen pravokot. Na to je treba polagati največjo pozornost, ker ti bo inace pri sestavljanju delalo sitnosti! Zadnjo vrsto zadelaj tako, da snameš prvo pentljo, drugo popleteš na lice in nato potegneš prvo čez drugo. Niti ne odtrgaj, temveč kvačkaj kar z njo naprej luknjičast rob okrog pravokota, t. j. 1 pentlja v zrak, stebriček, 1 pentlja v zrak itd. Paziti je treba na to, da narediš na vse štiri strani enako število luknjič in stebričkov, ker ta vrsta ti drži pletivo lepo enakomerno skupaj. Ko imaš napletenih 40 takih pravokotnikov, jih sestavi

tako, da bo eden vodoravno, drugi navpično ležeč in jih slednjič sešij ali skvačkaj. Odejo še obrobi z enostavnimi ne prevelikimi kvačkanimi čipkami in odeja je gotova! — Na željo prinesem odejo v zadruho, da si jo lahko ogleda vsakdo. — Naredi jo lahko vsak otrok. P. P.

Odtegljaji.

V Službenih novinah Saobr. ustanov br. 23 je bil razglašen odlok Generalne direkcije 17075-26 od 18. novembra t. l. glede čl. 104 zakona o drž. saobračajnemu osebnju, po katerem se ne sme železničarju več odtegniti od plače kot 50 odstotkov.

Ta odlok se tolmači nepravilno. Že tozadevna okrožnica direkcije se nam ni zdela pravilna. Kar se »Službeno« odtegne, se mora vpisati v »Spisak obustava, pred likvidacijo plače. Ako se je kršilo predpise ORF se ni bilo treba obenem sklicevati na zakon in čl. 104.

Za naše poslovanje in sedanji način odtegavanja je zadosti, da Generalna direkcija ne prepove, da sme kak železničar, n. pr. izplačujoči postajni blagajnik pobirati vplačila od članov za nab. zadrugo.

Odtegovanja za živila bo tedaj prost, privaten dogovor med Nab. zadrugo in med izplačujočim uradnikom, po katerem bo on prevzel posel nabiranja vplačil. Kar član vplača, je prostovoljno vplačal, ali pustil direktno v rokah splačujočega blagajnika.

Šele, kadar se brani član vplačati svoj dolg, se bo poslužila Nab. zadruga svojih pravic po čl. 104 službene pragmatike. Šele v tem slučaju prijavi svojo terjatev direkciji, ki bo odtegnila dotičnemu železničarju, kar predpiše Nab. zadruga, ker ni ta iznos velik, bo dobila zadruga denar nazaj le v obrokih.

Smisel čl. 104 zakona o drž. S. ust. je ta, da ima železničar možnost, da se postavi v bran, ako je v nepremišljeni uri naredil dolg. 50 % svojih prejemkov sme zahtevati v gotovini, na roko.

Kako bi zgledali, ako bi se ravnali točno po besedilu zakona? Člani iz Boh. Bistrice ali iz Slovenjgradca bi morali vedno osebno v Ljubljano radi nakupa živil, ker bi morali sproti, osebno plačevati. — Zguba časa, nepotrebni dopusti, nepotrebna obremenitev osebnih vlakov po železničarjih, ki bi hodili osebno kupovati.

Tako gotovo niso mislili v Beogradu komplicirati poslovanja Nab. zadrug in nakupovanja živil. Poslovali bomo naprej kot dosedaj, in upamo, da ne bodo prepovedali, da bi kdo pri Službenih edinicah zbiral vplačila za Nab. zadrugo ali hranilnico.

Zadružni vestnik.

POJASNILO.

Na nekatera vprašanja, koliko je zgubila naša Nab. zadruga pri polomu »Slavenske banke« povemo, da ni imela naša zadruga in hranilnica nikdar nobene vloge v »Slavenski banki« tedaj tudi ne more biti govora o kaki izgubi.

BILANCA ZA LETO 1926

bo ugodnejša od lanske. Lahko že danes povemo, da bo znašal čisti dobiček ca en milijon dinarjev, vkljub večjim izdatkom v tem letu. Natančno število bomo mogli povedati šele koncem februarja.

Redne, kakor tudi izredne kupčije so se večinoma posrečile, tako da smo v glavnem lahko zadovoljni z izidom l. 1926. Da bi le vedno šlo tako posreči!

POZIV!

V svrhu pospešitve zaračunavanja nakupov v letu 1926 in obračuna povračil za nakup, se pozivajo vsi člani zadrugarji, da v januarskem nakupovalnem terminu od 20. decembra 1926 do 15. jan. 1927 predložijo svoje nakupovalne knjižice.

Zavedni zadrugarji, skrbite za točnost!

SLANINA (ŠPEH).

Nabavljalna zadruga tudi letos prekrbi potrebno količino špeha za svoje članstvo.

Dobavilo se bode samo prvovrstno blago.

Naročila se sprejemajo do vštetega 10. januarja 1927.

Na zamudnike se ne bo oziralo.

Opomba: Naročila se bodo upoštevala samo za one člane in v toliko, v kolikor njih kredit še ni izčrpan.

DAJTE NAM TOČNE NASLOVE!

Ob priliki razvoza premoga na dom, smo ugotovili, da se je premog vozil za nekatere člane na drug naslov, kakor se pošilja naš list.

Da ne bo zmešnjav, prosimo dotične, da nam pošljejo spremembe svojega bivališča, ker se v bodoče ne bo več upošteval drug naslov, razen onega, ki ga ima uprava lista!

V VEDNOST!

V kratkem izide koledar »Nabavljalnih zadrug v Sloveniji« za leto 1927.

Člani naše zadruge ga dobijo brezplačno ob priliki osebne nabave živil pri blagajni, oziroma se zunanji članom pošlje skupno z živili v zaboj.

Vsem članom, čitateljem in prijateljem zadrugnega pokreta želi vesel Božič in srečno novo leto
Uredništvo.

Cenik živil

za mesec januar 1927

Mlevski izdelki.

Moka pecivna o gg	kg	5 40
Moka mehka	"	5 20
Moka krušna	"	3 80
Moka ajdova	"	7 80
Moka ržena	"	4 —
Moka koruzna	"	2 60
Moka krmilna	"	1 80
Zdrob pšenični	"	6 50
Zdrob koruzni	"	3 50
Otrobi pšenični	"	1 50
Otrobi koruzni	"	1 —

Testenine.

Makaroni dolgi jajčni	kg	11 —
Makaroni domači	"	9 40
Polži jajčni	"	11 —
Polži domači	"	9 40
Rezanci domači široki	"	9 40
Špageti domači	"	9 40
Fidelini domači	"	9 40
Šubioti, bleki, zvezdice	kg	9 40

Zrnje.

Riž I. vrste	kg	9 —
Riž II. vrste	"	7 —
Koruzna v zrnju	"	2 20
Kaša prosena	"	5 30
Ješprenj domači	"	5 20
Ješprenček za juho	"	8 —
Fižol prepeličar	"	4 30
Fižol nizki	"	— —
Leča	"	5 50
Grah	"	— —

Sladkor.

Sladkor v kockah	kg	16 —
Sladkor sipa	"	14 —
Sladkorčki (bomboni)	"	25 —
Sladkorni prah	"	16 50

Kava

Kava surova I. vrste	kg	54 —
Kava surova II. vrste	"	44 —
Kava žgana	"	56 —

Kavne primesi.

Kava Kneipp	kg	14 50
Kava žitna	"	8 50
Kava vidrova	"	13 —
Kava družinska	"	— —
Kava kolinska	"	19 —
Kava figova	"	6 —
Cikorija Franck	"	20 —
Kava Enrilo	škatla	16 —
Kava Enrilo	paket	6 —

Drugi predmeti.

Mast domača	kg	23 —
Mast v dozah po 5 kg	doza	125 —
Čajno maslo	kg	52 —

Kuhano maslo	"	40 —
Sol debela	kg	3 50
Sol drobna	kg	4 —
Čaj v dozah	doza	12, 25
Čaj v zavitkih	zavit.	15 —
Čaj v zavitkih	"	3, 6, 7
Kakao na kg	kg	36 —
Kakao v zavitkih	zavit	— —
Paradižniki à ½ kg	doza	10 —
Paradižniki à ¼	"	5 —
Marmelada	kg	20 —
Čokolada à ¼	tabl.	12 —
Čokolada à ⅛	"	4 50
Čokolada à 1/16	"	2 50
Čokolada z lešniki	"	3 50
Čokoladni bonboni	kom.	— —
Rožičeva moka	kg	7 —

Delikatese.

Slanina prekajena	kg	23 —
Slanina papricirana	"	26 —
Salame ogerske	"	100 —
Salame krakovske	"	38 —
Salame navadne	"	18 —
Kranjske klobase	kom	5 —
Prekajeno meso I.	kg	26 —
Reberca z špeh.	"	— —
Reberca	"	24 —
Polenovka suha	kg	24 —
Svinjski parklji, glava	"	— —
Sardine velike	škatle	9 50, 11
Sardine male	"	6 —
Med cvetlični	kg	24 —
Sir pol ementalški	"	44 —
Sir trapistovski	"	26 —
Maggi velike	stekl.	22 —
Maggi male	"	14, 9
Maggi na drobno	dkg	1 50
Juhan velike	stekl.	12 —
Juhan male	"	6 —
Juhan na drobno	dkg	1 10
Gorčica (ženf)	kozarec	9 —
Keksi v škatli	škatla	— —
Keksi v zavitkih à 1 kg	zavitek	6, 5, 2
Povidl	kg	6 —
Sir Permazan	"	86 —

Sadje.

Češplje suhe bosanske	kg	8 50
Češplje suhe domače	"	— —
Hruške suhe domače	"	7 —
Orehi celi	"	10 40
Rožiči	"	6 50
Fige	"	6 —
Mandelni dalmat.	"	54 —
Rozine fine	"	38 —
Čebula	"	2 30
Limone	komad	1, 0 75

Tekočine.

Kis dvojno močan	liter	4 —
Olje namizno fino	"	18 50
Olje namizno bučno	liter	20 —

Olje olivno	"	24 —
Konjak à ½ l	stekl.	— —
Rum à ½ l	"	36 —
Žganje borovničar à ½ l	"	26 —
Žganje hrušovec à ½ l	"	24 —
Tropinovec à ½ l	"	24 —
Brinjevec à ½ l	"	24 —
Slivovka à ½ l	"	24 —
Malinovec à ½ l	"	18 —
Mineralna voda à 1½ l	"	6 —
Vino dalmat. črno	lit.	9 —
Vino dalmat. črno I. vrste	"	— —
dezertno	stekl.	18 —
Vino dalmat. belo	stekl.	20 —
dezertno	"	— —
Vino dalmat. belo	lit.	11 —
Vino štajersko	lit.	— —

Dišave.

Poper cel in zmlet, veliki	zavitek	3 —
Poper cel in zmlet, mali	"	1 50
Cimet cel in mlet veliki	"	3 —
Cimet cel in mlet mali	"	1 50
Klinčki (žbice)	"	2 50
Dišave cele in mlete vel.	"	2 50
Dišave cele in mlete mal.	"	1 25
Lavorjevo zrnje (lorber)	"	2 50
Janež	"	2 50
Kumna	"	2 50
Muškatovi orehi	komad	0 70
Vanilija v kosih	"	2 —
Vaniljni sladkor	zav.	0 60
Žefran	"	0 80
Paprika mleta velik	"	3 —
Paprika mleta, mali	"	1 50
Pecilni prašek	"	1 —

Potrebščine za perilo.

Milo Schicht	kg	15 60
Milo Zlatorog	"	14 20
Milo terpentinovo	"	16 20
Milo Gazela	"	13 40
Milo toaletno »Apolo«	komad	7 —
Milo toaletno »Elida«	"	7 —
Milo toaletno »Speick«	"	6 —
Milo toaletno viola	"	4 —
Soda za pranje	kg	1 80
Plavilo	zavitek	2 50
Boraks	"	2 50
Pralni prašek	"	2 50
»Tri« soda	"	3 50
Škrob rižev	"	5, 1 50
Milo za čiščenje obleke	kom.	— —
Prah za čiščenje obleke	zavitek	— —
Klej za posodo	tuba	— —
Klej za posodo, prah	zavitek	2 —
Slame za predsobe	komad	4 40
Milo železničarsko	kg	14 —

Potrebščine za čevlje.

Krema Dilber	škatla	5 —
Krema Lux	"	— —
Krema Fox	"	6 —

Krema Proja	"	5—
Mast vazelina	"	5 50
Mast Jelka vel.	doza	4 50
Mast Jelka mala	"	4 —
Borsin za podplate	"	— —
Krtače za blato	komad	4 —
Krtače za mazati	"	1 50
Krtače za svetliti	"	12 —
Čistilo belo	škatla	2 70
Vrvice za čevlje dolge	par	2 —
Vrvice za čevlje kratke	"	1 50
Vrvice za čevlje okrogle	"	1 50
Vrvice za čevlje okrogle	"	1 25

Druge potrebščine.

Kalodont za zobe	tuba	8 —
Krtače za zobe	kom.	12, 8
Krtače za obleke	"	18 —
Krtače za ribati	"	4 —
Omela velika	"	14 —
Omela mala	"	12 —
Metle rižove vel.	"	11 —
Metle rižove male	"	9 —
Jelka čistilo za parkete	s'ekl.	24 —
Jelka čistilo za parkete	"	13 —
Sidol (čistilo)	tuba	4 80
Smirkov papir	pola	1 20
Tepači veliki	kom.	18 —
Tepači srednji	"	13 —
Tepači mali	"	8 —
Sveče velike	paket	8 50
Sveče velike	kom.	1 50
Sveče male	paket	8 50
Sveče male	kom.	1 —
Vžigalice	paket	10 —
Vžigalice	škatl.	1 —
Zobotrebci	zvezek	0 50
Črnilo	stekl.	2 —
Svinčniki	kom.	1 20
Svinčniki tintni	"	3 —
Peresniki	"	1 20, 1 50
Omela za parkete	komad	30 —
Mera metrska	"	4 —

Manufaktura.

Platno domače za rjuhe	m	52, 27
Platno Wassertuch za rjuhe	"	30 50
Platno belo za kapnje	"	40 —
Kotonina rjava	"	26 50, 12, 10
Madapolan amerikan.	"	12 —
Šifon	"	20, 18, 16, 14
Cefir	"	16, 17
Oksford	"	21, 12
Obrisače na meter	"	14, 12 50
Obrisače za kuhinje	"	9, 12
Batist	"	28 — 32
Platno za nahrbtnike	"	28 50
Gradl za spodnje hlače	"	19 —
Volnene rjuhe	m	58 —
Volnene rjuhe	"	82 —
Platno Triglav	"	13, 14
Barvani tisk	"	15, 17

Koton	"	16, 19
Platno modro za prepasn.	"	18 —
Klot črni	"	42, 52
Molin zelen za srajce	"	14 —
Flanela zelena za srajce	"	14 —
Gradl za žimnice	"	65, 44
Barhent modri	"	19, 17
Barhent beli šnirl	"	19 —
Barhent za obleke	"	20, 18
Barhent za perilo	"	19 —
Tiskanine za damske obleke	"	19 —
Sukno in štofi za moške obleke	"	— —
Podlaga za obleke	"	26, 27 50
Mizni prti in servijete	garnit	— —

Pletenine in galanterija.

Rokavice	par	— —
Nogavice ženske	"	20—40
Nogavice ženske	"	10—25
Nogavice moške	"	14—24
Nogavice moške	"	10—20
Nogavice dolge otroške	"	38—45
Nogavice kratke otroške	"	24 —
Srajce moške	kom.	28—30
Majice otroške	"	6 —
Spodnje hlače	"	4 —
Robci moški	"	15—28
Robci otroški	"	68—70
Naramnice	"	34 —
Majice moške	"	5 —
Majice sokolske	"	5 —
Sukanec (cvirn) beli	štev. 10-16 valjček	5 —
Sukanec (cvirn) beli	"	5 —
Sukanec (cvirn) črni	20-30	3 75
Sukanec (cvirn) črni	40-50	3 —
Igle varnostne	duc.	2 50
Šivanke	"	1 50
Traki črni in beli	m	0 50
Elastik	kom	0 75

Obutev.

Čevlji moški	par	220 —
Čevlji moški	"	235 —
Čevlji otroški	"	— —
Čevlji ženski visoki	"	220—265
Čevlji ženski nizki	"	190—200
Sandali veliki	"	100—110
Sandali srednji	"	80—90
Sandali mali	"	45—60

Kuhinjska posoda.

Lonci emajlirani ½—6 l	kom.	— —
Kastrole emailir. ½—6 l	"	— —
Ponve emailir.	"	— —
Zajemalke emajlirane	"	— —
Pokrivače	"	— —

Razno.

Ribe morske sveže, vsako	— —
sredo	— —
Kruh dnevno svež	kg 4 —

Opomba: Tu navedene cene niso obvezne.

Revija „Zdravje“ za l. 1927.

Upravni odbor je sklenil pred enim letom, da naroči za svoje člane revijo »Zdravje« za dobo treh mesecev. Ker so bili člani z revijo, kakor z načinom odplačevanja zadovoljni, je sklenil občni zbor, da se podaljša naročilo do konca leta 1926.

Tudi za leto 1927 je sklenil upravni odbor, da propagira za to revijo. Samo način odplačevanja naj bo drugačen. — Da naredimo prav za vse, je upravni odbor sklenil, da se za leto 1927 naroči revijo »Zdravje« samo za one člane, ki to izrecno želijo. Zbrana naročila predamo upravi te revije in se pogodimo za ceno. Koliko bomo dosegli popusta od navadne cene, bo odvisno od števila naročnikov. Plačala bo naročnino naša zadruga, zneski se bodo odtegnili naročnikom marca ali junija t. l. Kdor želi biti še nadalje naročen na to koristno revijo, naj izpolni listek, ter ga preda Nab. zadrugi, ali pa javi osebno pri blagajni Nab. zadruge.

Kdor ne poda prav nikake izjave, se bo smatralo, da ne želi biti naročnik.

TERMINI ZA NAKUPOVANJE.

Nakupovanje proti odtegnitvi pri blagajni drž. železnic:

1. Za mesto Ljubljana z ljubljansko okolico od 25. do 30. ozir. s 1. vsakega meseca.

2. Za Gorenjsko progo (vštevši kamniško) vsacega 4., 5., 6., 7. in 8. v mesecu.

3. Za dolensko progo vsacega 9., 10. in 11. v mesecu.

4. Za štajersko progo vsacega 12. in 13. v mesecu.

5. Za zamudnike od vsakega 14. in 15. v mesecu.

Pozivljamo vse članstvo, da se v svrhu preprečitve navalov drži zgoraj navedenih nakupovanih terminov. Upravni odbor.

Umrli so:

Balderman Rudolf, pisar. odpravnik, 29. oktobra 1926. — Član zadruge od 2. januarja 1924.

Šubic Slavko, činovnik II. kat. 16. novembra 1926. — Član zadruge od 1. novembra 1921.

Tomažič Franc, zvaničnik, 18. novembra 1926. — Član zadruge od 1. novembra 1921.

Naj jim bo lahka zemljica domača!

Preostalih naše najiskrenejše sožalje!

Izdajatelj: »Nabavljalna zadruga uslužbencev državnih železnic v Sloveniji«.

Glavni in odgovorni urednik Fr. Rupnik.
Tisk tiskarne Makso Hrovatin v Ljubljani.